

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
Факультет аудіовізуального мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії ХДАК

_____ **Василь ШЕЙКО**

ПРОГРАМА ТВОРЧОГО КОНКУРСУ
для здобуття ступеня **бакалавра** на основі повної загальної середньої освіти
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ
021 «АУДІОВІЗУАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО ТА ВИРОБНИЦТВО»

Освітня програма
«ВЕДУЧИЙ АУДІОВІЗУАЛЬНИХ ПРОГРАМ»

(у новій редакції)

Розглянуто і затверджено
на засіданні Ради факультету
аудіовізуального мистецтва
протокол № 9
від 15 квітня 2022 р.

Творчий конкурс проводиться з метою виявлення вступників, спроможних до опанування обраної освітньої програми за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво», набути необхідні компетентності, досягти програмні результати навчання, необхідні для подальшої професійної діяльності, творчої самореалізації в аудіовізуальній сфері.

Абітурієнти, які обрали спеціалізацію «Ведучий аудіовізуальних програм», повинні мати специфічні творчі здібності, виявити відповідну фахову придатність, мати необхідні знання у галузі образотворчого мистецтва, музики, літератури, театру, кіно, телебачення, сучасних інформаційних технологій. Випускова кафедра залишає за собою право рекомендувати абітурієнту змінити спеціалізацію відповідно виявленим здібностям та умінням. Під час випробування абітурієнт повинен виявити

Знання:

- основних етапів еволюції аудіовізуального мистецтва,
- творчого спадку видатних режисерів та операторів, ведучих та репортерів українського та світового аудіовізуального мистецтва,
- жанрів тележурналістики,
- фахової термінології у сфері аудіовізуального мистецтва,
- основ теорії драматургії та сценарної майстерності в аудіовізуальному мистецтві,
- основ майстерності ведучого аудіовізуальних творів,
- основ телевиробництва,
- української або російської мови (для іноземних громадян).

Уміння:

- грамотно і виразно виконувати різні за жанром, характером, стилем та формою літературні твори (байка, вірш, проза),
- описати інформаційні події,
- орієнтуватися в питаннях історії, теорії та практики тележурналістики,
- викласти на одній – двох сторінках сюжет телерепортажу,
- грамотно відповідати на запитання з теорії та історії вітчизняного і світового мистецтва.

Наявність навичок:

- роботи з відеотехнікою,
- темпо-метро-ритмічного володіння мовною технікою при виконанні літературних творів,
- читання з листа складного тексту інформаційного характеру,
- слухового, зорового та емоційного сприйняття.

На період воєнного стану творчий конкурс проводиться **в дистанційному режимі і складається з одного етапу.**

Під час творчого конкурсу перевіряються:

- «Виконавська майстерність» абітурієнта (оцінюються відеофайли та електронні текстові матеріали, які абітурієнт завчасно надсилає до приймальної комісії);
- знання з «Основ теорії та історії аудіовізуального мистецтва» (теоретичний іспит).

«ВИКОНАВСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ» – перша частина творчого конкурсу, для складання якої абітурієнт має заздалегідь приготувати та надіслати відеофайли та електронні текстові матеріали:

1. Відеозапис художнього виконання літературних творів (загальна тривалість декламації – до 5-7 хв.):

- уривок з малої прози (оповідання),
- вірш,
- байка.

Під час виконання літературних творів перевіряються:

- прозового твору – вміння передати авторський задум, не втрачаючи перспективи розповіді оповідання;
- вірша – сила голосу абітурієнта, його мелодійність;
- байки – вміння образного мислення, передачі характеру того чи іншого персонажа твору.

2. Авторська відеоробота (тривалістю до 3 хв.) – самостійно зроблена та змонтована робота на будь-яку тему тривалістю до 3-х хв. Формат відеороботи – форматований запис (наприклад, за допомогою програми NERO VISION), Full HD, 1920×1080; H.264 / AVC / MPEG-4 тощо (обговорюється під час консультації). До відеороботи додається супровідний лист (електронний документ в форматі WORD), в якому зазначається:

- прізвище, ім'я та по батькові абітурієнта;
- інформація щодо жанру, теми, назви роботи;
- технічні характеристики зйомки та використаної знімальної техніки.

3. Письмова творча робота – авторське есе (на вільну тему), **сценарний план** (концепт) майбутньої телевізійної програми, зазначивши її назву, сценарну побудову, структуру, хронометраж, час виходу в ефір, основні етапи втілення задуму. Формат письмової роботи – електронний документ в форматі WORD з титульним аркушем: Творча робота абітурієнта (ПІБ) до творчого конкурсу «Виконавська майстерність» за фахом «Ведучий аудіовізуальних програм»).

Усі матеріали мають бути сформовані в одному архіві та надіслані у вигляді посилання Google Drive з відкритим доступом завчасно до приймальної комісії.

«ОСНОВИ ІСТОРІЇ ТА ТЕОРІЇ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА» (друга частина творчого конкурсу) передбачає відповідь на питання екзаменаційного білету:

- відповіді на запитання стосовно авторської відеороботи абітурієнта;
- перевірку знань з теорії та історії аудіовізуального мистецтва; історії виникнення і організації роботи національних та регіональних телеканалів;
- аналіз авторського есе, сценарного плану.

Оцінки виставляються за 200-бальною шкалою оцінювання (від 100 до 200 балів) за кожну частину творчого конкурсу.

Структура оцінки кожного з іспитів складається з кількості балів, що потенційно може отримати абітурієнт за кожний з видів творчих завдань.

«Виконавська майстерність»	
Кількість балів	Зміст творчого завдання
Від 1 до 25 балів	авторська відеоробота абітурієнта
Від 1 до 25 балів	художнє виконання літературних творів: уривок з прози
Від 1 до 25 балів	художнє виконання літературних творів: вірш
Від 1 до 25 балів	художнє виконання літературних творів: байка
«Основи історії і теорії аудіовізуального мистецтва»	
Від 1 до 50 балів	відповіді на запитання з теорії та історії аудіовізуального мистецтва
Від 1 до 25 балів	відповіді на запитання щодо авторського есе абітурієнта
Від 1-до 25 балів	відповіді на запитання щодо сценарного плану (концепту) майбутньої телевізійної програми

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ,

Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання навчальних досягнень
1. Початковий 123 бали і менше	Абітурієнт не виконав (не відповів) основні завдання творчого конкурсу, не знає фактичного матеріалу. Володіє матеріалом на рівні елементарного впізнавання окремих фактів та явищ. Не може пояснити мотивацію вибору спеціальності ведучий аудіовізуальних програм.
	Абітурієнт не виконав (не відповів) основні завдання творчого конкурсу. Не володіє елементарними знаннями з історії написання літературних творів, виконуваних ним під час іспитів; з основ теорії та історії аудіовізуального. Не здатний до виконання творчих завдань.

	<p>Абітурієнт дуже слабо виконав (відповів) основні завдання етапу творчого конкурсу, не знає фактичного матеріалу. Не володіє практичними навичками на елементарному рівні грамотно і виразно виконувати різні за жанром, характером, стилем, формою літературні твори під час вступного випробування. Не відповідає грамотно на запитання з теорії та історії вітчизняного і світового мистецтва.</p>
<p>2. Середній 124 - 149 балів</p>	<p>Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання творчого конкурсу, здатний відтворити незначну частину матеріалу на репродуктивному рівні, але показав обмежений загальнокультурний рівень, виявляє недостатні знання з теоретичного та фактичного матеріалу. Пояснює мотивацію вибору професії з урахуванням її загальновідомих особливостей.</p>
	<p>Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання творчого конкурсу, здатний навести окремі приклади за допомогою екзаменатора, але показав обмежений загальнокультурний рівень, виявляє недостатні знання з теоретичного та фактичного матеріалу. Пояснює мотивацію вибору професії з урахуванням її загальновідомих особливостей.</p>
	<p>Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання творчого конкурсу, здатний відтворити основну частину матеріалу, може наводити необхідні приклади, демонструє окремі практичні навички, але показав обмежений загальнокультурний рівень, виявляє недостатні знання теорії та практики роботи ведучого аудіовізуальних програм. Пояснює мотивацію вибору професії ведучого з урахуванням її загальновідомих особливостей.</p>
<p>3. Достатній 150-175 балів</p>	<p>Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання творчого конкурсу, може наводити окремі власні приклади на підтвердження особистих суджень, демонструвати певну обізнаність у технології розробки задуму інформаційного сюжету та його втілення, але не досить виразно та впевнено показав розуміння специфіки професії ведучого на телебаченні. Аргументовано пояснює мотивацію вибору професії ведучий аудіовізуальних програм з урахуванням її загальновідомих особливостей.</p>
	<p>Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання творчого конкурсу, володіє навичками мистецького аналізу на рівні цілісного уявлення про певні явища в галузі аудіовізуального мистецтва, здатний виправляти допущені помилки та добирати аргументи на підтвердження власного судження, демонструвати обізнаність в технології розробки задуму та втілення сюжету на достатньому рівні, але не досить виразно та впевнено показав розуміння специфіки професії ведучого аудіовізуальних програм. Аргументовано пояснює мотивацію вибору професії ведучого з урахуванням її загальновідомих особливостей.</p>
	<p>Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання творчого конкурсу, володіє навичками цілісного комплексного аналізу матеріалу, здатний систематизувати та узагальнювати набуті знання, може самостійно виправляти допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження власного судження, демонструвати обізнаність в технології розробки сюжетного задуму та його втілення, але недостатньо відчуває виразність у кадрі та нечітко втілює задум. Аргументовано пояснює мотивацію вибору професії з урахуванням її загальновідомих особливостей.</p>

4. Високий 176 – 200 балів	Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання творчого конкурсу на досить високому художньому рівні, вільно орієнтуються в питаннях культурного та мистецького життя України і світу, демонструє обізнаність у технології розробки задуму програми та його втіленні, на достатньому рівні демонструє здатність мислити подіями та образами. Переконаливо пояснює мотивацію вибору професії - ведучий аудіовізуальних програм, спираючись на глибокі знання про неї.
	Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання творчого конкурсу на досить високому художньому рівні, вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України і світу, демонструє обізнаність у технології розробки режисерського задуму та втілення з виконавцями сценічних етюдів, на достатньому рівні здатність мислити подіями та пластичними образами, відчувати сценічний простір. Висловлює власні думки та відчуття з приводу сприймання й розуміння матеріалу. Переконаливо пояснює мотивацію вибору професії, спираючись на глибокі знання про неї.
	Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання творчого конкурсу на досить високому художньому, вільно орієнтуються в питаннях культурного та мистецького життя України і світу, демонструє обізнаність у технології розробки авторського задуму та його втіленні, на достатньому рівні демонструє здатність мислити подіями та образами. Виявляє особливі творчі здібності та здатність до оригінальних рішень творчих завдань, виявляє власні нахили у творчості. Переконаливо пояснює мотивацію вибору професії, спираючись на глибокі знання про неї.

Абітурієнти, які отримали під час випробування **менше 124 балів**, до участі в конкурсі щодо зарахування на навчання **не допускаються**.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України про телебачення і радіомовлення. — К., 1996.
2. Алфьорова З.І. Історія кінематографа і телебачення: підручник / З. І. Алфьорова, Г. В. Старкова.— Харків: ХДАК, 2016.
3. Алхімія слова / ПарандовськийЯков – [Електронний ресурс]: Дніпро, 1991. - 373 с. : ілюстр. - ISBN 5-308-00824-8 .— Режим доступа: <https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=3893>
4. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо / Б. Антоненко-Давидович. — К. : Дім «КМ АКАДЕМІЯ», 1994.
5. Бабич Н. Основи культури мовлення: навч. посібн. / Н. Бабич. — Львів : Світ, 1990.
6. Борецкий Р. Журналист за кадром и в кадре / Р. Борецкий, Г. Кузнецов. — М., 1990.
7. Вайшенберг З. Новинна журналістика: Навчальний посібник / За загал, ред. В.Ф.Іванова/ З. Вайшенберг. – К.: Академія Української Преси, 2011. – 262 с.
8. ВертовДз. Статті, дневники, записи / Дз. Вертов — М, 1966.
9. Гладишева А.О. Сценічна мова. Дикційна та орфоепічна нормативність. Навчальний посібник. - К., 2007.
10. Довідник з культури мови / Укл. С. Ярмоленко, С. Бирик та ін. — К. : Вища школа, 2005.
11. Ігнатюк М.М., Сулятицький М.І. Свічадо зореслова: Посібник-хрестоматія зі сценічної мови для студентів вищих навчальних закладів культури і мистецтв. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. – 532с.
12. Кукуруза Н. В. Майстерність ведучого. Навчальний посібник. – Івано-Франківськ, 2010.

13. Ла Рош В. Вступ до практичної журналістики: Навчальний посібник/ За заг. ред. В.Ф.Іванова та А.Коль. – К.: Академія Української Преси, 2005. – 229 с.
14. Ляшенко Б. Хочу к микрофону. Профессиональные советы диктору / Б. Ляшенко. — М. : Аспект Пресс, 2007.
15. Нечаєнко Т.В. Словесна дія: Основи техніки мовлення. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів культури і мистецтв. – К., 2000.
16. Носке Г. Журналістика: що треба знати та вміти / Носке Г. – Київ: Центр вільної преси, 2017. – 312 с
17. Овчиннікова А. П'ять кроків до гарної мови: Мовна комунікація. Техніка мовлення / За ред. А. Цофнаса. — Одеса: Фенікс, 2008.
18. Практикум із журналістської етики: Навчальний посібник. – В.Ф. Іванов, С. В. Штурхецький. – Під ред. проф. В.Ф. Іванова. 2-ге вид., стереотип. – К.: Видавець О.Зень, 2012. – 320 с.
19. Рус-Моль Ш. Журналістика: Посібник / Пер. з нім. В. Климченко; наук. ред. В. Іванов / Ш. Рус-Моль. – К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2013. – 343 с
20. Сапак В.С. Телевидение и мы. / В. С. Сапак – М.: Аспект-Пресс, 2007. – 168с.
21. Синько Р. На зламах епох. І. Кавалерідзе й оточення. Есе. Спогади. Роздуми... — К.: АВДІ, 2002. — 232 с.
22. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет/ Пер. з англ. Н.Єгоровець. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 407 с.
23. Телевизионная журналистика / Г. В. Кузнецов и др.. – М. : Высшая школа, 2002. <http://dedovkgu.narod.ru/bib/telezhur.htm>
24. Фрейлих С.И. Теория кино: От Эйзенштейна до Тарковского / С.И. Фрейлих — М.,1992
25. Чарели Э. Речевой голос и его воспитание / Э. Чарели. — М., 1985.
26. Эйзенштейн С. Избранные статьи / С. Эйзенштейн — М.,1992.

Інформаційні ресурси

1. Аграновский В. Вторая древнейшая. Беседы о журналистике / Валерий Аграновский. – [Электрон. ресурс]. — Режим доступа: URL: <http://www.vagrius.com>
2. Библиотека для журналистов : Учебные пособия. – [Электрон. ресурс]. — Режим доступа: URL: <http://www.academtext.com/library/journ/>
3. Библиотека журналиста. – [Электрон. ресурс]. — Режим доступа: URL: <http://www.eartist.narod.ru/>
4. Делахей М. Советы тележурналисту / Майкл Делахей ; пер. с англ. – [Электрон. ресурс]. — Режим доступа: URL: <http://elibrary.tomsk.ru/newsmen/Delahey/pub1.html>
5. Рэндалл Д. Универсальный журналист / Дэвид Рэндалл. – [Электрон. ресурс]. — Режим доступа: URL: http://npi.iip.net/forjour/library/univer_journalist
6. Центр экстремальной журналистики : Библиотека. – [Электрон. ресурс]. — Режим доступа: URL: <http://www.cjes.ru/lib/>
7. Интернет-видання «Телекритика» [Електрон. ресурс]. — Режим доступу: URL: <http://www.telekritika.ua>

Посилання на медіаресурси:

- 1 Відеотека <https://video.detector.media/>
- 2 Інтерньюз-Україна <https://internews.ua/>
- 3 Телекритика <https://telekritika.ua/>
- 4 Детектормедіа <https://detector.media/>